

P R O T O K Ó Ł

obrad Zjazdu Przedstawicieli Okręgów Sekcji Szkolnictwa Specjalnego który odbył się dnia 7 maja 1948 roku w Warszawie, w lokalu Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej przy ul. Smulikowskiego 6/8 o godz. 9 rano.

Obecni: Kol. Frydrychowska Leokadia - wiceprzewodnicząca Sekcji, kol. kol. Stąporek Kazimierz, Nowakowski Tadeusz, Guca Jan, Jaranowski Stanisław, Michniewski J., Wisin Leonarda, Kamińska Helena, Klusko Ludwik, Kunś Władysław, Czekał Jan, Roganowicz Marian, Tеляtycka Józefa, Brodzka Jadwiga, Bytnar Jakub, Kirejczyk Kazimierz, Popiół Franciszek, Urbańska Bronisława.

Dr Maria Grzegorzewska miała czas na wzięcie udziału w obradach Zjazdu dopiero w ich drugiej części.

Porządek obrad:

godz. 9.- 1. Otwarcie Zjazdu

2. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Sekcji Szkolnictwa Specjalnego Z.N.P.

3. Komunikat o budowie gmachu Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej w Warszawie

4. Komunikat o działalności Ośrodka Metodycznego i Muzeum

5. Sprawozdania z działalności Zarządów Okręgowych Sekcji Szkolnictwa Specjalnego ZNP

6. Dyskusja.

godz. 13. PRZERWA OBIADOWA i zwiedzenie nowego gmachu P.I.P.S.

godz. 14. 7. Plan pracy Sekcji Szkolnictwa Specjalnego Z.N.P. i wnioski.

8. Zgłoszenie listy delegatów na Walny Zjazd Delegatów Z.N.P. w Poznaniu.

9. Dyskusja nad listą kandydatów na członków nowego Zarządu Sekcji Szkolnictwa Specjalnego.

10. Wolne wnioski.

godz. 18-30 ZAMKNIĘCIE OBRAD.

Posiedzenie otworzyła wiceprzewodnicząca Sekcji, kol. Frydrychowska, powołując do Prezydium kol. Gucę Jana, jako przewodniczącego Zjazdu, oraz kol. kol. Wisin Leonardę i Urbańską Bronisławę - jako sekretarzy.

Rozpoczynając obrady przewodniczący zainicjował uczczenie pamięci tragicznie zmarłego kol. Wizytatora Henryka Rylla chwilą milczenia i powstaniem.

Przewodniczący odczytał porządek obrad, który został przyjęty bez zmian.

§ 1. Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Sekcji Szkolnictwa Specjalnego Z.N.P. wygłosiła kol. Frydrychowska dając jasny obraz zmian w składzie Zarządu Głównego Sekcji od chwili podjęcia po wojnie prac przez Sekcję, czyli od dn.6.III.46 do chwili obecnej a następnie omawiając kolejno podjęte przez Zarząd prace, zaplanowane na pierwszym posiedzeniu Zarządu, a obejmujące całokształt opieki nad dzieckiem upośledzonym w Polsce; uwzględnione tu zostały takie sprawy jak dążenie do:

1. wprowadzenie obowiązku szkolnego dla dzieci głuchych i niewidomych,
2. wprowadzenie obowiązku szkolnego dla upośledzonych umysłowo,
3. zorganizowania przygotowania zawodowego dla wszystkich typów szkół specjalnych,
4. zorganizowania punktów pracy zawodowej dla niezaradnych absolwentów szkół specjalnych i roztoczenie nad tymi punktami opieki,
5. wyłączenia spod kompetencji Ministerstwa Bezpieczeństwa dzieci podsądnych,
6. zorganizowania szkół dla kalek oraz szkół sanatoryjnych dla przewlekłe chorych,
7. wprowadzenia wykładów pedagogiki specjalnej do Zakładów Kształcenia Nauczycieli,
8. utworzenia działu kształcenia nauczycieli szkół sanatoryjnych w P.I.P.S.
9. powiązania Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej z Uniwersytetem ze względu na wartości naukowe, jakie może Instytut i jego metody pracy wnieść do ogólnego dorobku naukowego,
10. stworzenie w Ministerstwie Oświaty Wydziału Opieki nad Dzieckiem Upośledzonym, który objąłby całokształt opieki nad szkołami i zakładami dla zapewnienia jednolitości poczynań w stosunku do całego zagadnienia,
11. poprawy bytu nauczyciela w szkole specjalnej,
12. umożliwienia nauczycielom pogłębienia wiedzy i doskonalenia metod pracy,
13. racjonalnego rozwoju szkolnictwa specjalnego i rozbudowy takiej, aby miało do niego dostęp dziecko wiejskie narówni z miejskim,
14. utworzenia Okręgowych Sekcji Szkolnictwa Specjalnego tam, gdzie

jest odpowiednia ilość członków dla zawiązania Sekcji a powołanie delegatów - łączników z miejscowości, gdzie liczba członków jest zbyt mała dla zawiązania Sekcji Okręgowej.

Zaznaczając, że oficjalne sprawozdania o realizacji tych zamierzeń znajdują się w "Szkole Specjalnej" i w "Głosie Nauczycielskim" referentka wymieniła w skrócie najważniejsze z nich:

dla umożliwienia kolegom nauczycielom pogłębienia wiadomości i przedyskutowania programów nauczania i wychowania Sekcja przy współudziale Ministerstwa Oświaty zorganizowała następujące kursy dla nauczycieli szkół specjalnych:

1. od 1.VIII. do 15.VIII.1946 r. w Zakopanem dla 50 uczestników,
2. od 9.IV. do 40.IV.1947 r. w Busku Zdroju dla 40 nauczycieli i wychowawców szkół sanatoryjnych,
3. od 15.VIII. do 30.VIII.1947 r. w Międzyzdrojach dla 160 nauczycieli szkół specjalnych,
4. od 5.IV. do 30.IV.1948 r. w Rabce dla nauczycieli szkół sanatoryjnych,

i obecnie przygotowuje

5. od 28.VI. do 12.VII.1948 r. na terenie woj.śląsko-dąbrowskiego kurs wakacyjny dwutygodniowy dla nauczycieli szkół specjalnych projektowany dla 200 uczestników.

W sprawie poprawy bytu Zarząd Sekcji czynił starania uwieńczzone wydaniem Zarządzenia przez Ministerstwo Oświaty z dnia 16.IX.46, które ustaliło dodatek służbowy dla wybitnych fachowców w szkołach specj.

Celem zainteresowania społeczeństwa problemami opieki nad dzieckiem upośledzonym wydano z dużym wysiłkiem Nr 1 "Szkoły Specjalnej" i jest w przygotowaniu Nr 2. Referentka ujawniła opory z jakimi walczyła Sekcja w tej pracy i poinformowała, że od następnego numeru "Szkoła Specjalna" staje się organem Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej.

Od dnia 1.IV.47 wznowiono Fundusz Stypendialny Im. Józefy Joteyko. Zarządem funduszu ustanowiono każdorazowy Zarząd Sekcji.

Utworzenie Wydziału Opieki Specjalnej w Ministerstwie Oświaty było na konkretnej drodze do realizacji w listopadzie i grudniu ub.r. jednak tragiczny zgon kol. Rylla zahamował rozwój tej sprawy.

Przedstawiciele Zarządu Głównego Sekcji biorą udział w pracach Komisji Międzysekcyjnej, na której czele stoi dr Hoszowska. Komisja ma na celu koordynację prac wszystkich Sekcji oraz w ich imieniu wyraża stanowisko w stosunku do zasadniczych zagadnień działalności Z.N.P.

W ub. roku rozważano w pracach Komisji:

1. sprawę potrzeby istnienia Sekcji jako autonomicznej komórki działającej w ramach Z.N.P.
2. zbadanie działalności Zarządów Głównych, Okręgowych i Powiatowych oraz wartości ich pracy celem ustalenia poglądu, czy istnienie Sekcji jest potrzebne w ramach Z.N.P.
3. sprawę ustroju szkolnego i wyrażenie stanowiska przez poszczególne Sekcje oraz Komisję Międzysekcyjną
4. sprawę statutu Z.N.P.

Widać z tego, że prace Zarządu Głównego Sekcji, jakkolwiek idą głównie w kierunku zagadnień specjalnych, nie ograniczają się jednak tylko do nich, lecz są zespolone z ogólnym nurtem prac Związku.

W sprawie organizowania Sekcji Okręgowych Zarząd Główny pozostawił całkowitą inicjatywę kolegom w terenie. Sprawozdania z działalności tych komórek wykazują, że powstawały one samorzutnie w poczuciu potrzeby zrzeszania się specjalistów dla pracy w dziedzinie opieki nad dziećmi upośledzonymi. Zarząd Główny nawiązał kontakt z kolegami z całego kraju w czasie trwania kursów wakacyjnych.

Od chwili wznowienia prac Sekcji po wojnie Zarząd Główny odbył 24 posiedzenia protokółarne. "Każde z tych zebrań - mówiła referentka - wyznaczało kilka działającym osobom prace o wielogodzinnym wysiłku, nie mówiąc, że każde zebranie było nabrzmiałe troską o dziecko i nauczyciela - kolegę, troską a wielką odpowiedzialnością wobec kolegów z całego kraju wobec Z.N.P., wobec całej sprawy opieki nad dzieckiem upośledzonym. Każda sprawa, nawet drobna, w ciężkich warunkach powojennych urastała do wielkości problemu, załatwienie jej wymagało zazwyczaj wiele czasu i cierpliwości dla pokonania nie sprzyjających warunków. Czuję się w obowiązku to podkreślić i o tym powiedzieć, aby koledzy oceniając krytycznie nasz wysiłek mieli obraz nie tylko faktów, ale i ustroju panującego w naszej pracy. Przewodnicząca Zarządu dr Maria Grzegorzewska jest również przewodniczącą Wydziału Pedagogicznego Z.N.P. Jest to olbrzymi dział pracy naszego Związku. Zdawałoby się, że praca ta powinna ją pochłonąć bez reszty, i że dla Sekcji zabraknie czasu i sił. NIE. Zbyt kocha swoje dzieło. Nie opuściła ani jednego zebrania. Jest - jak wiecie - duszą naszej pracy, jest jej głównym motorem i siłą rozpędową pobudzającą nas wszystkich do wzmożonego bezinteresownego wysiłku, jest otuchą i światłem tej pracy.

"Sporządzając bilans naszej pracy dwuletniej powinnam szczególnie tu podkreślić wkład pozostawiony przez kol. Rylla. Strata naszego kolegi jest zbyt dotkliwa, zbyt świeża, aby móc mówić więcej. Odczuwamy brak jego na każdym kroku. W podejściu do każdej sprawy miał opty-

mizm człowieka czynu i w jego ujęciu najtrudniejsza sprawa była prosta i łatwa. Sekcja Szkolnictwa Specjalnego, kolega - nauczyciel i dziecko zawdzięczają mu więcej, niż można to wyrazić. Jego myśli, stosunek do zagadnień opieki nad dzieckiem upośledzonym, do prac Sekcji, długo jeszcze będą miały wpływ na bieg wielu spraw - przedłużając jego życie".

Kończąc swoje sprawozdanie kol. Frydrychowska podkreśliła ścisłą współpracę między Zarządem Głównym Sekcji a Ministerstwem Oświaty oraz Państwowym Instytutem Pedagogiki Specjalnej w zakresie rozbudowy opieki nad dzieckiem upośledzonym oraz doskonalenia metod pracy. "Ta ścisła współpraca wszystkich czynników, którym dola dziecka upośledzonego leży na sercu pozwala wierzyć, że idziemy właściwą drogą do naszego celu" - tym referentka zakończyła sprawozdanie z prac Zarządu Głównego Sekcji Szkolnictwa Specjalnego i oddała głos kol. Telatyckiej dla omówienia działalności Ośrodka Metodycznego i Muzeum.

§ 2. Ośrodek Metodyczny i Muzeum Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej jest centralą wspólnych prac z terenem. Brak odpowiedniego lokalu przeszkadza w rozwoju należytym tej instytucji. Dopiero nowy dom Instytutu usunie te trudności. O pracy ośrodka i Muzeum były już podawane komunikaty w Międzyzdrojach i w Szkole Specjalnej". Muzeum to nie tylko eksponaty - ale i materiał do przepracowania. Jednym z jego celów jest popularyzacja zdobyczy metodycznych. Organizacja tej placówki pod kierownictwem dr Marii Grzegorzewskiej naczelnie miejsce wyznacza współpracownicy z placówkami z terenu. Praca na miejscu polega na gromadzeniu materiału, opracowaniu go oraz udostępnianiu nauczycielstwu szkół specjalnych. Kierowniczka tej placówki, kol. Telatycka, gromadzi materiały dotyczące opracowywania programów nauczania i wychowania w szkołach specjalnych, metody pracy i historii szkoły. Udostępnianie materiału będzie odbywało się drogą wystaw, publikacji w prasie pedagogicznej i prelekcji radiowych. Dotychczasowe zbiory udostępnia kol. Telatycka uczestnikom Zjazdu po obradach. Informuje o pracach rozpoczętych przez szkoły w terenie w porozumieniu z Ośrodkiem Metodycznym. A więc: Łaski opracowują projekt zeszytu biograficznego, dla niewidomych, Lubliniec - dla głuchych.

W zakończeniu sprawozdania referentka dała treściwy obraz prac wykonanych w ub. r. z okazji Wystawy Szkolnej w Warszawie, gdzie szkolnictwo specjalne było reprezentowane działkami poszczególnych typów szkół oraz w sali działku ogólnego ujmowało prace Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej z jego wszystkimi rodzajami prac.

§ 3. Kol. Popiół Franciszek wygłosił komunikat o budowie nowego

gnachu Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej. Zobrazował bardzo trudne warunki pracy tej uczelni po wojnie co narzucało konieczność starań o własny budynek. W jesieni 1946 roku Instytut zaczął starania o przydział domu do remontu i zdecydowano prosić o dom przy ul. Spi-skiej, który uzyskać było trudno, ponieważ przydzielony został poprzednio Dyrekcji Lasów Państwowych i równocześnie o ten sam przydział starał się Szpital Dzieciątka Jezus. Dzięki jednak przychylnemu poparciu starań Instytutu przez Dyrektora Gabinetu Ministra Odbudowy, ob. Kaczmarkiewicza, Instytut stał się posiadaczem domu. Ministerstwo Oświaty początkowo dało na odbudowę zaledwie 1.700 tys. zł co umożliwiło jedynie zabezpieczenie obiektu od dalszych zniszczeń. Budowa miała widoki na realizację w ciągu długich lat. Jednak w zimie 47/48 rok Ministerstwo Oświaty wstawiło do budżetu sumę 15 mil. zł i robota ruszyła w przyspieszonym tempie, tak, że z końcem czerwca b.r. Instytut ma otrzymać klucze do własnego nowego domu. Zawdzięczamy to zarówno przychylnemu współdziałaniu Ministerstwa Oświaty z Instytutem, jak życzliwości ludzi, którzy w Ministerstwie Odbudowy wykazali wiele dobrej woli i chęci pomocy Instytutowi. Tu kol. Popiók wymienił nazwiska ob. Kaczmarkiewicza i ob. Maderowi.

§ 4. Sprawozdania z działalności Zarządów Okręgowych Sekcji Szkolnictwa Specjalnego Z.N.P.

ŁÓDŹ. Sprawozdanie wygłosił przewodniczący Sekcji Okręgowej w Łodzi, kol. Głeca Jan.

Sekcja ta rozpoczęła pracę już w kwietniu 1945 roku, więc wcześniej, niż Warszawa. Pierwsze prace montował kol. Bytnar z kilkoma kolegami. Warunki pracy były trudne. Organizacja Szkolnictwa Spec. nie była popularna. Jednak koledzy, powracający do Łodzi po wojnie, zgłaszali się na dawne placówki i to zadecydowało o rozwoju pracy. Praca Sekcji opiera się na Oddziale Grodzkim, który liczy 60 członków na ogólną liczbę w Okręgu - 67 członków. W tym zaledwie 27 osób posiada wymagane kwalifikacje do pracy w szkołach specjalnych, reszta to koledzy bez tych kwalifikacji. Dlatego praca Sekcji idzie przede wszystkim w kierunku pomocy metodycznej niewykwalifikowanym nauczycielom. Odbyto 10 posiedzeń Zarządu Sekcji i 24 zebrania ogólne z udziałem ponad 60 osób. Ogólne zebrania całodzienne są połączone z lekcją pokazową, dyskusją i referatem. Przeprowadzono ich 12. Prócz tych odbyto 8 zebrań ogólnych półdziennych, na których wygłoszono referaty z dziedziny wychowania i nauczania dziecka upośledzonego oraz selekcji wychowanków. 4 zebrania nadzwyczajne były poświęcone informacjom, dyskusji i miały charakter to-

warzyskich. Organizowano również przedstawienia dla członków Sekcji.

Komisja programowa opracowała projekty programów dla szkół specjalnych dla umysłowo upośledzonych; w tej chwili są gotowe projekty programów dla klas I i II, dalsze w toku opracowywania.

Zapoczątkowano organizację Towarzystw Opiekuńczych nad dziećmi specjalnej troski a więc: Tow. Opieki nad Głuchoniemymi, Tow. Opieki nad dzieckiem umysłowo upośledzonym, zorganizowano świetlice dla dzieci głuchych i umysłowo upośledzonych, zorganizowano wydatne dożywianie dzieci oraz przydziały obuwia i odzieży. Cały szereg instytucji objął patronaty nad szkołami specjalnymi, Rady Zakładowe zgłaszały się samorzutnie po wysłuchaniu cyklu pogadań radiowych, wygłaszanych przez członków Sekcji. Tak uzyskały opiekę szkoła dla dzieci głuchych i zakład dla chłopców moralnie zaniedbanych.

Władze szkolne odnoszą się z wielką przyjaźnią do zagadnień szkolnictwa specjalnego i subsydują dożywianie dzieci i pomoce naukowe. Nie systematycznie, ale w miarę napływających funduszy przydzielają kwoty na odzież i obuwie dla dzieci.

Początkowo istniał w Łodzi dodatek dla nauczycieli bez kwalifikacji w szkołach specjalnych w wysokości 50% poborów, ale po roku został cofnięty.

Do poważnych osiągnięć należy zaliczyć rozbudowę sieci szkół specjalnych. Z końcem 45wr. było w Łodzi: 5 szkół dla dzieci upośledzonych umysłowo, 1 szkoła dla głuchych, 1 dla niewidomych, 1 dla moralnie zaniedbanych chłopców. W 46 roku otwarto szkołę w Prewentorium w Łągiwnikach, a w 47 r. szkołę specjalną w Reymontówku. Szkoły dla umysłowo upośledzonych istnieją również w Pabjanicach, Zgierzu i Piotrkowie.

SOPOT. Sprawozdanie kol. Młchniewskiej.

Sekcja zorganizowała się po okresie dwuletnich starań 13.III.br. Odbyto 7 konferencji poświęconych zagadnieniom metodycznym i referatom dotyczącym pracy w szkolnictwie specjalnym. Sekcja liczy 28 członków z tego połowę stanowią koledzy z Wejherowa.

Kol. Wisinowa, jako przewodnicząca Wydziału Pedagogicznego Okręgu zreferowała stan szkół i zakładów specjalnych na Wybrzeżu, kładąc nacisk na dwutorowość władz opiekujących się zakładami oraz na brak sił wykwalifikowanych do pracy.

TORUŃ. Sprawozdanie kol. Stąperka.

Referent stwierdza, że Toruń jest w trakcie zawiązywania Sekcji, której powstania należy oczekiwać z początkiem przyszłego roku szkolnego. W ciężkim okresie zaraz po wojnie jeszcze w 45 roku część kolegów specjalistów odpłynęła ze szkolnictwa specjalnego i to utrudniło pracę w kierunku rozbudowy

w kierunku rozbudowy sieci szkolnej w okręgu, jaki reprezentuje.

KRAKÓW. Sprawozdanie kol. Czekaja.

Sekcja w ramach Oddziału Grodzkiego powstała 19.III.47 r. i liczy 47 członków. Wizytator Starzecki organizuje w terenie Sekcje Powiatowe Szkoln. Spec. Praca jest trudna ze względu na negatywny stosunek społeczeństwa i kolegów ze szkół powszechnych do zagadnień szkolnictwa spec. Odbyto 7 zebrań i zorganizowano 1 konferencję rejonową. Sekcja stara się o popularyzowanie zagadnień dotyczących szkolnictwa specjalnego przez radion i prasę. Tworzy patronaty nad szkołami specjalnymi oraz świetlice. Pierwsza już zorganizowana obejmuje dzieci moralnie za niedbane, w stadium organizacji jest świetlica dla dzieci umysłowo upośledzonych. Opracowano całkowicie projekt nowego programu dla szkoły specjalnej.

W sprawie selekcji dzieci wynikają nieporozumienia, ponieważ dziecko zakwalifikowane do szkoły specjalnej rodzice częstokroć badają powtórnie w Państw. Inst. Higieny Psychiczej, gdzie uzyskuje o 20% wynik wyższy i na mocy takiego orzeczenia rodzice zabierają dziecko ze szkoły specjalnej. Sprawa czeka na unormowanie.

POZNAN. Sprawozdanie kol. Jarantowskiego.

W Poznaniu istnieje Sekcja Grodzka, która powstała w 45 roku. Trudności w rozwoju prac wynikają z braku sił fachowych. Szkoła specjalna w Poznaniu liczy 5 sił wykwalifikowanych. Zebrania Sekcji odbywają się co kwartał. Duży wysiłek Sekcji zmierza do uzyskania odpowiedniego budynku na szkołę specjalną dla dzieci umysłowo upośledzonych, którą trzeba było zorganizować od podstaw a obecnie mieści się ona w baraku.

PRUSZKÓW. Sprawozdanie kol. Klusko.

Sekcja nie jest jeszcze zorganizowana. Kolega przedstawia trudności pracy wynikające z braku zrozumienia zadań szkoły specjalnej w społeczeństwie i u Władz Samorządowych. Kontakt ze społeczeństwem jednak nawiązuje się coraz lepszy z równoczesnym wygaśnięciem kolizji z Instytutem Higieny Psychiczej na tle selekcji.

RADOM. Sprawozdanie kol. Nowakowskiego.

Sekcja powstała w jesieni ub. roku. Kładzie największy nacisk na instruowanie i dokształcanie w metodach pracy kolegów niekwalifikowanych. Zakreśliła sobie program jakby dwuletniego kursu przygotowującego nauczycieli już pracujących w szkole specjalnej do wstąpienia do Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej i realizuje tę pracę samokształceniową przez cotygodniowe zebrania, poświęcone referowaniu kolejnemu zagadnieniu przewidzianych w programie.

Szkoła specjalna dla umysłowo upośledzonych prowadzi przysposobienie zawodowe dzieci. Sekcja Szkolnictwa Specjalnego projektuje również wycieczkę do Łodzi dla poznania tam pracy w szkołach specjalnych.

LUBLIN. Sprawozdanie kol. Kamińskiej.

Sekcja istnieje od roku. Zarząd odbył 7 posiedzeń i zorganizował 3 konferencje z referatami naukowymi i lekcjami pokazowymi, na które zaprosił Siedlce. Odbyto także wycieczkę do szkół specjalnych w Łodzi.

WARSZAWA. Sprawozdanie kol. Kusia.

Istnieje tylko Sekcja Grodzka, współpracująca z Oddziałem Stołecznym ZNP. Sekcja organizuje co roku konferencje rejonowe dla nauczycieli szkół specjalnych połączone z referatami naukowymi (Prelegenci: dr Grzegorzewska, prof. Baley). W konferencjach biorą udział wszyscy koledzy z różnych działów szkolnictwa specjalnego i referują zagadnienia z terenu własnej pracy.

§ 5. DYSKUSJA.

Kol. Michniewska wyraża opinię, że Zjazdy podobne winny odbywać się częściej. Równocześnie porusza zagadnienia pracy szkolnej, kładąc nacisk na potrzebę tworzenia internatów przy szkołach specjalnych oraz na powierzenie badań selekcyjnych specjalnym psychologom, gdyż nauczyciele nie mogą sprostać pracy pedagogicznej i prowadzeniu selekcji. Kol. Frydrychowska wyjaśnia, że zjazdy mogą odbywać się tylko raz w roku. Częstszych konferencji nie subsydiuje Związek.

Kol. Kuś daje wyczerpujące wyjaśnienia dotyczące selekcji i zwraca się z apelem do zebranych o organizowanie Sekcji Okręgowych w miejscowościach, gdzie je jeszcze Sekcji nie ma.

Kol. Guca zgłasza następujące wnioski: 1. w sprawie zlikwidowania w zakładach specjalnych dwutorowości władz, 2. w sprawie opracowania statutu emerytalnego 3. w sprawie powiększenia liczby ciałów dla szkół specjalnych.

Kol. Roganowicz prosi Zarząd Główny Sekcji o interwencję w sprawie odzyskania dla szkoły specjalnej w Krakowie lokalu szkolnego, przyznanego Muzeum Etnograficznemu, oraz w sprawie uzyskania dla szkoły dla dzieci głuchych lokalu na internat.

Kol. Kłuskę porusza zagadnienie świadczeń dodatkowych dla nauczycieli niewykwalifikowanych w szkolnictwie specjalnym, przez przyznanie im stałego dodatku do poborów. Równocześnie wysuwa wniosek na Walny Zjazd ZNP dotyczący ustaw y emerytalnej.

Koń. Wisinowa domaga się, aby władze szkolne sugerowały prze-
wyłanie do szkół specjalnych elementu młodego z pośród nauczycieli,
aby można było liczyć na dalsze studia tych kolegów w Instytucie.

Koń. Nowakowski proponuje, aby Ministerstwo Oświaty każdorazo-
wo wydało pozwolenie na pracę w szkole specjalnej każdemu nauczy-
cielowi bez studiów w Instytucie a pozwoli to na odpowiednią selekcję.

Koń. Kirejczyk omówił wyczerpująco wszystkie^z poruszonych za-
gadnień; wyjaśnił, że Ministerstwo Oświaty daje pozwolenie nadal w
każdym z wypadków przyjęcia do szkoły specjalnej się bez kwalifika-
cyj a w instrukcji poleca kierowanie na te placówki się młodych i
zdolnych. W sprawie dodatku 50% dla nauczycieli niewykwalifikowanych
Ministerstwo Oświaty występowało wielokrotnie. Interweniowało rów-
nież przez Komisję Poprawy Bytu przy Ministerstwie Oświaty zawsze bez-
skutecznie. Koń. Wizytator liczy na nowelę, która pozwoli Kuratoriom
czynić dopłaty do poborów kolegom wydajnie pracującym. Dopóki ta no-
wela się nie ukáže, można po Zjeździe iść w tej sprawie do Minist-
stwa z petycją. Na indywidualne prośby w sprawie dodatku Referat
Szkoln. Specj. zawsze daje opinię pozytywną, która jednak w części
wypadków w dalszym załatwieniu bywa uchylana.

Sprawa dwutorowości władz w zakładach wychowawczych nie uleg-
nie szybko rozwiązaniu. Kierownik szkoły dla dobra pracy powinien
być dyrektorem zakładu. Ale Ministerstwo nie mianuje dyrektora za-
kładu, a zarządzenia Zarządów Miejskich lub Wojewódzkich nie pokry-
wają się bardzo często w tych kwestiach z dezyderatami Ministerstwa.
Ustawa emerytalna mówi o obliczaniu procentu emerytury od zasadniczych
poborów i dlatego pensje emerytalne są tak ogromnie niskie. Jednak
przewiduje się włączenie dodatków do poborów zasadniczych, przez co
automatycznie zwiększą się pensje emerytalne. Nie znaczy to jednak,
aby poniechać starań o zwiększenie emerytur.

W związku z brakiem etatów szkolnych Wizytator wyjaśnia, że
liczba przydzielonych etatów dla szkół powszechnych łącznie ze spe-
cjalnymi nie rozwiązuje potrzeb tych szkół, jednak gdzie to jest
konieczne - można dla naszych szkół uzyskać etaty ze szkolnictwa pow-
szecznego, aby zgodnie z instrukcją obsadzać na nich młode i zdolne
jednostki. Szkolnictwo Specjalne walczy z dużymi trudnościami. Ak-
cję winien ująć Związek, bo w nielicznych tylko Kuratoriach mamy na-
szych przedstawicieli. Rozwiązanie zagadnienia nie jest łatwe i nasi
wizytatorowie przyjmą z ulgą pomoc Związku, rodziców, propagandy
w radiu i prasie. Należałoby przyjąć, jako jeden z punktów planu

pracy na rok przyszły wzmoczenia akcji propagandowej zadań szkolnictwa specjalnego. Jeżeli napór będzie od strony życia i społeczeństwa łatwiej przyjdzie rozwiązanie dziś trudnych jeszcze problemów. Każdą akcję trzeba sygnalizować Zarządowi Głównemu dla dobra całości sprawy.

Na tym zamknięto dyskusję.

W czasie przerwy między obradami koledzy zwiedzili pod kierunkiem kol. Popioła nowy gmach Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej.

Po przerwie przystąpiono do omawiania planu pracy Sekcji Szkolnictwa Specjalnego i przewodniczący udzielił głosu kol. Frydrychowskiej, która poinformowała obecnych o następujących pracach Zarządu Głównego Sekcji:

1. przygotowanie i zorganizowanie kursu wakacyjnego na Śląsku,
2. przygotowanie i zorganizowanie walnego Zebrania Sprawozdawczego Sekcji,
3. zbadanie pracy w Sekcjach Powiatowych i Okręgowych i organizacja pracy tam, gdzie dotąd nie powstały odpowiednie komórki,
4. opracowanie regulaminu Sekcji,
5. wydanie rocznika "Szkoła Specjalna",
6. kontynuowanie prac w sprawie poprawy bytu nauczycieli,
7. opracowanie wniosków na Walny Zjazd Delegatów Z.N.P.,
8. przepracowanie organizacji i programu przygotowania zawodowego młodzieży upośledzonej umysłowo,
9. popularyzowanie między społeczeństwem zagadnień szkolnictwa specjalnego.

Dla szerszego omówienia punktów 1 i 2 planowanych prac Sekcji kol. Urbańska podała do wiadomości komunikat w sprawie organizacji kursu wakacyjnego, jego programu, kosztów uczestnictwa i instytucji przyjmującej zgłoszenia na kurs oraz terminu nadsyłania zgłoszeń.

W dalszym ciągu obrad uchwalono następujące wnioski dla przedstawienia ich Walnemu Zjazdowi Delegatów Z.N.P. po opracowaniu ich w łonie Zarządu Głównego Sekcji:

1. dotyczy opracowania projektu statutu organizacyjnego, zmierzającego do zlikwidowania w zakładach specjalnych dwutorowości władz,
2. opracowania statutu emerytalnego,
3. powiększenia liczby etatów dla szkół specjalnych i przydzielania do szkół specjalnych jednostek młodych z ukończonym liceum pedagogicznym,

4. objęcia wszystkich dzieci upośledzonych fizycznie lub psychicznie obowiązkiem szkolnym do czasu ukończenia przez nie szkoły specjalnej zawodowej,
5. zorganizowania kształcenia zawodowego dla dzieci upośledzonych wszelkiego typu i w związku z tym tworzenie ośrodków pracy i magazynów zbytu dla niezaradnych absolwentów szkół specjalnych
6. zainteresowania Rady Związków Zawodowych, czynników społecznych i samorządowych sprawą opieki nad upośledzonymi w kierunku ułatwienia zdobycia warsztatów pracy odpowiadających ich uzdolnieniom i przygotowaniu,
7. prowadzenie planowej akcji walki z przestępczością nieletnich
 - a) przez przekazanie tego zagadnienia wyłącznie Ministerstwu Oświaty,
 - b) przez organizację szkół i zakładów dla moralnie zaniedbanych i przestępczych dzieci,
 - c) przez organizacje klubów dziecięcych, świetlic, izb zatrzymań, poładni pedagogicznych dla dzieci nie mających wystarczającej opieki domowej,
8. uwzględnienia w planach budowy szkół potrzeb pedagogiki specjalnej i stopniowej likwidacji nieodpowiednich lokali szkolnych,
9. tworzenia przedszkoli dla dzieci upośledzonych i roztoczenia właściwej opieki pedagogicznej i lekarskiej nad dzieckiem w okresie przedszkolnym.
10. poprawy bytu nauczyciela szkoły specjalnej, a zwłaszcza nauczyciela niewykwalifikowanego.

Kol. Telatycka zgłosiła wnioski ostatniego zjazdu sprawozdawczego, które nie doczekały się realizacji - dla przepracowania ich przez Zarząd Główny Sekcji.

Po przyjęciu wniosków kol. przewodniczący odczytał listę delegatów na Zjazd Delegatów Z.N.P. w Poznaniu i przedstawił ją do akceptacji zebranym. Listę przyjęto w całości.

Przygotowując się do wyborów nowego Zarządu Głównego Sekcji Szkolnictwa Specjalnego, które odbędą się w lipcu w czasie Zjazdu Sprawozdawczego Sekcji przedyskutowano dwa kryteria wyboru kandydatów:

- a) członkowie Zarządu rekrutujący się z Warszawy i
- b) członkowie Zarządu rekrutujący się z całego kraju.

Na wniosek kolegi Czekała zgodzono się dobierać kandydatów do nowego Zarządu Głównego Sekcji z Warszawy oraz przyjęto skład Zarządu w liczbie 10 członków- 1) przewodniczący, 2) wiceprzewodniczący, 3) sekretarz, 4) skarbnik oraz 5-ciu przedstawicieli każdego działu szkolnictwa i kierownik Ośrodka Metodycznego i Muzeum. Pro...

jekt listy nowego składu Zarządu Sekcji (do obecnego Zarządu dokoop-
towano dr Doroszewską, kol. Popiołową) przyjęto jednomyślnie.

W WOLNYCH WNIOSKACH kol. Czekał wysunął projekt, aby jako
członków Funduszu Stypendialnego im. Joteyko przyjmować Sekcje, ja-
ko całości. Kol. Kirejczyk, odpowiedział, że zagadnienie należy roz-
patrzyć na posiedzeniu Zarządu, czy jest zgodne ze statutem Funduszu.

Kol. Klusko wyraża potrzebę Zjazdu Walnego członków Sekcji i
pragnie związać go z uroczystym otwarciem nowego gmachu Instytutu.

P. dr Grzegorzewska wyjaśnia, że potrzeba takiego Kongresu
istotnie jest wielka, ale możliwość organizacji widzi dopiero za rok.
Natomiast urządzenie tak licznego zjazdu w nowym gmachu Instytutu nie
jest wykonalne z uwagi na szczupłość miejsca. Kongres taki musi od-
być się w sali zjazdowej Z.N.P.

Kol. Guca zainicjował myśl zorganizowania opieki nad grobem
kol. Rylla w formie apelu do kolegów, aby tę sprawę przemyśleli i
wysunęli Zarządowi Głównemu konkretne pomysły do realizacji. Drugi
apel dotyczył domu Instytutu, dla którego pełnię serdecznych uczuć
projektuje kolega wyrazić za przykładem Łodzi przez urządzenie bodaj
drobnej jego części, która byłaby dowodem, że jest to istotnie nasz
wspólny dom, jak to wszyscy absolwenci Instytutu czują.

Na zakończenie zabrała głos kol. wiceprzewodnicząca, dzięku-
jąc kolegom za przybycie na Zjazd dla omówienia spraw wszystkim jed-
nakowo bliskich. Słusznie kol. Ryll nazwał kiedyś nauczycieli szkół
specjalnych "ambasadorami spraw dziecka upośledzonego", ponieważ
wszędzie, gdzie toczy się praca nad rozbudową opieki nad tym dziec-
kiem nie brakuje naszych rąk i starań. Koledze Guce, który przewod-
niczył obradom Zjazdu podziękowała za współpracę, jak również organi-
zatorom Zjazdu.

Na tym obrady zamknięto.

Sekretarz:

Przewodniczący: